

کارون / طول: ۹۵۰ کیلومتر

از کوه‌های زردکوه بختیاری در رشته کوه‌های زاگرس سرچشمه می‌گیرد و به خلیج فارس می‌ریزد، به‌طوری که بزرگ‌ترین و پر آب‌ترین رود کشور است که به آب‌های بین‌المللی و اقیانوس راه دارد. مهم‌ترین شاخه اصلی آن رود دز است که در شمال اهواز به آن می‌پیوندد. تنها رودی است که بخشی از آن قابل کشتیرانی است و آب آشامیدنی شهر اهواز را هم تأمین می‌کند. تمدن ایلامی در کنار همین رود شکل گرفت.

نیل / طول: حدوداً ۶۸۳۰ کیلومتر

از شرق آفریقا تا دریای مدیترانه ادامه دارد و طول‌ترین رود دنیاست. از رشته‌کوه‌های آفریقای مرکزی سرچشمه می‌گیرد و راهی طولانی را به سمت شمال طی می‌کند. از کشورهایی مانند اوگاندا، سودان و مصر عبور می‌کند و به مدیترانه می‌ریزد. دو شاخه اصلی آن نیل سفید و نیل آبی هستند که به هم می‌پیوندند و نیل بزرگ را تشکیل می‌دهند. تمدن مصر در کنار همین رود شکل گرفت. این همان رودی است که برای عبور قوم بنی‌اسرائیل، به رهبری حضرت موسی(ع) و به امر خداوند، شکافته شد و هنگام ورود فرعون و سپاهش به‌هم وصل شد و آن‌ها همگی غرق شدند.

رود آمازون

رودهای بی‌همتا

تمدن‌های آبی

●●● زهره کریمی

آب مهم‌ترین عامل زندگی موجودات زنده است، به طوری که گیاهان و جانوران بدون آن نمی‌توانند به زندگی ادامه دهند. آبادانی و آبادی زمین هم به آب بستگی دارد. هر چیزی که ما از زیبایی‌ها در زمین می‌بینیم ارتباط مستقیمی با آب دارد. همان طوری که می‌دانید، بزرگ‌ترین تمدن‌های بشری در کنار رودخانه‌ها و آبرفت‌ها به وجود آمده‌اند و بر همین اساس روستاها و شهرهای اولیه شکل گرفته‌اند. طی کاوش‌هایی که در جلگه‌های بین‌النهرین در کشور عراق، جلگه نیل در مصر، جلگه خوزستان در ایران و دشت‌های سند و پنجاب در شبه قاره هند صورت گرفته، معلوم شده تمدن‌های بزرگی مانند بابل‌ها، سومری‌ها و فرعون در حاشیه رودخانه‌ها شکل گرفته‌اند. بنابراین، با دنبال کردن رودخانه‌های بزرگ دنیا می‌توان بیشترین تمدن‌های بشری را کشف کرد.

از نظر اقتصادی، هم آب رودها از سرمایه‌ها و منابع مهم هر کشور به حساب می‌آید. چون با وجود آب انسان‌ها ادامه زندگی می‌دهند، کشاورزی رونق می‌گیرد و چرخ صنایع مادر که آب زیادی مصرف می‌کنند به گردش در می‌آید. از نظر زیست محیطی هم آب منشأ پاکیزگی و

سلامت افراد هر جامعه است. هزاران رود در جهان جاری‌اند که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند. برخی از آن‌ها هزاران کیلومتر طول دارند و از چندین کشور عبور می‌کنند. برخی دیگر قابل کشتیرانی‌اند. برخی از رودها سبب حاصل‌خیزی خاک در کرانه‌هایشان و رونق کشاورزی می‌شوند. احداث نیروگاه‌ها، صنایع مادر (پتروشیمی و پالایشگاه‌ها) به آب فراوان نیاز دارد و به همین سبب، در حاشیه رودها احداث می‌شوند. همچنین، بسیاری از کشورها از رودهای پر آب خود برای احداث نیروگاه‌های

برق‌آبی استفاده می‌کنند که نیروگاه برق آبی «کارون ۳» در ایران از این جمله است. در اینجا به تعدادی از رودهای شناخته شده در جهان اشاره می‌کنیم:

رود کارون

اهمیت زیادی دارد.

یانگ تسه / طول: ۶۳۰۰ کیلومتر

طولانی‌ترین رودخانه آسیا و سومین رود بلند در جهان است. سرچشمه آن در استان چینگ‌های در غرب چین است و به دریای چین شرقی می‌ریزد. سد سه دره، بزرگ‌ترین سد جهان، بر روی این رود ساخته شده است. یانگ تسه نقش مهمی در تمدن چین داشته است.

دجله و فرات / طول (تقریبی): ۱۹۰۰ کیلومتر

از کوه توروس در شرق ترکیه سرچشمه می‌گیرد و پس از ورود به کشور عراق به فرات می‌ریزد و سرانجام هر دو به کارون می‌پیوندند که اروندر را به وجود می‌آورند. در آخر هم به خلیج فارس می‌ریزد. قدیمی‌ترین تمدن جهان که تمدن بین‌النهرین است، در آن‌جا به وجود آمده است.

و پس از عبور از ۹ ایالت وارد خلیج مکزیک می‌شود. در حاشیه این رود دو میلیون تمساح زندگی می‌کنند که تنها ۴۰ تا از آن‌ها سفیدند که در اصطلاح به آن‌ها الماس سفید می‌گویند.

دانوب / طول: ۲۸۵۰ کیلومتر

در اروپای مرکزی از جنگل سیاه در آلمان سرچشمه می‌گیرد و بعد از عبور از ۱۰ کشور به دریای سیاه می‌ریزد. دانوب دومین رود طویل در اروپاست. صدها گونه آبی در آن زندگی می‌کنند.

ولگا / طول: ۳۶۹۲ کیلومتر

در غرب روسیه قرار دارد و طولانی‌ترین رود اروپاست. این رود پس از طی مسیری طولانی به دریای خزر می‌ریزد. ولگا زیستگاه پرندگان مانند فلایمنگو و پلیکان است. آب این رود سه ماه از سال یخ‌زده است. ولگا از لحاظ کشتیرانی و حمل و نقل

آمازون / طول (تقریبی): ۶۴۰۰ کیلومتر

از کوه‌هایی در آمریکای جنوبی سرچشمه می‌گیرد و بعد از عبور از مسیری پر پیچ و خم به سمت شرق ادامه می‌یابد و به اقیانوس اطلس می‌ریزد. دهانه این رود خیلی عریض است، به طوری که کشتی‌های بزرگ قادر به عبور از آن هستند. پر آب‌ترین رود جهان است. نام آن را که ۱۱ میلیون سال عمر دارد آمازون گذاشته‌اند. آمازون در زبان بومی یعنی شکننده قایق. این رود بزرگ‌ترین آبریزان و خطرناک‌ترین حیوانات را در خود دارد.

می‌سی‌سی‌پی / طول: ۳۷۳۰ کیلومتر

چهارمین رود بزرگ دنیا و اصلی‌ترین رود در آمریکای شمالی است. داخل خاک ایالات متحده قرار دارد و از کوه‌های شمالی این کشور سرچشمه می‌گیرد